

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sžr/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 4015201014
Dátum vydania rozhodnutia: 24. mája 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:4015201014.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a prof. JUDr. PhD. Petra Potáscha PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ Mesto Šurany, Nám. Hrdinov 1, 942 01 Šurany, IČO: 00 309 311, právne zastúpený: JUDr. Martin Kanás, advokát, Advokátska kancelária Školská 3, 949 01 Nitra, 2/ JUDr. Juraj Puskailer, správca konkurznej podstaty - Výrobnobchodné družstvo v Šuranoch, v likvidácii - so sídlom ul. SNP 149, 942 01 Šurany, právne zastúpený: Mgr. Helena Farkašová, advokátka, Advokátska kancelária so sídlom v Nových Zámkoch, ul. Žerotínova bašta č. 1, proti odporcovi: Okresný úrad Nové Zámky, so sídlom Podzámska 25, 940 02 Nové Zámky, za účasti: 1./ H. U. O., XXX XX B., O. X, zástupca oprávnených osôb 2./ X. U., bytom B., I. X, 3./ H. O., K., J. XX, 4./ X. O., O., Z. XXXX/L., 5./ H. H. O., S. XX, J., 6./ P. O., B., W. XXX, 7./ H. H. O., B., P. X, 8./ H. O., B., Z. XX, 9./ X. O., K., Q. X, 10./ Q. O., B., Q. XX, 11./ R. O., B., O. XX, 12./ V. O., B., Q. XX, 13./ Q. O., B., Q. X, 14./ E. O., B., V. XX, 15./ X. O., B., S. X, 16./ Q. O., B., Z. XX, 17./ Q. O., B. S. W., Y. XX, 18./ Q. O., O., Q. K. X, 19./ B. O., O., B. X, 20./ X. Q. O., I. I., W. X, 21./ I. D., B., V. X, 22./ U. D., G. Q., I. B. X, 23./ A.A., B., W. XX, 24./ X. U. E., O., P. XX, 25./ R. P., K., W. XX, 26./ A. P., B., Q. X, 27./ X. P., B., Q. XX, 28./ Q. P., B., Q. XX, 29./ Q. P., B., Q. X, 30./ V. P., P. XXX, 31./ V. P., B., Q. X, 32./ U. P., I. I., O. XX, 33./ Q. P., O., P. L., 34./ S. P., I. Y., Q. XXX, 35./ R. P., B., Q. XX, 36./ B.T., B., S. W., Y. XX, 37./ Q. Q., B., Z. XX, 38./ P. A., B., Q. XX, 39./ X. A., K. G., X. S. XX, 40./ F. E., S. W., S. X, 41./ Q. E., S. W., S. X, 42./ Q. E., B., J. XXX/XX, 43./ H. Q. E., O. P., K. X, 44./ U. F., B., Q. XX, 45./ H. S. F., K., Z. XX, 46./ H. Q. Z., K., V. P. XX, 47./ V. Z., B., K. Z. XXX, 48./ U. Z., G., W. XXX/XX, 49./ A. Z., B. - K. Z. XXX, 50./ I. Z., K. G., B. XX, 51./ E. Z., B., W. XX, 52./ Q. V. Z., O., E. XX, 53./ H. V. Z., O., H., 54./ X. Z., O., R. X, 55./ Q. Z., S., B. XX, 56./ Q. Z., B.- S. W., K. B. XX, 57./ E. Z., B., Q. XXXX/XX, 58./ X. Z., Z. XXX 59./ S. Z., B. Q. S. XX, 60./ J. Z., Z., Q. XX/XX, 61./ H. Q. Z., K. G., S. X, 62./ W. Z., B., W. XX, 63./ I. Z., B. - S. W., O. X, 64./ P. Z., B. - S. W., O. X, 65./ Q. Z., B., Q. X, 66./ Q. Q. Z., B., W. XX, 67./ H. V. Z., O., Y. XX, 68./ V. B. Z., O., I. X, 69./ H. P. Z., B., Q. X, 70./ E. Z., B., Q. XX, 71./ B. X., B., K. X, 72./ H. A. S., K., P. XX, 73./ Q. S., B., B. X, 74./ Q. S., B., O. XX, 75./ S. S., S., B. XX, 76./ S. S., G., Q., 77./ H. U. S., I., V. W. XX, 78./ Q. S., B.- S. W., U. W. XX, 79./ B. S., B. - S. W., K. B. XX, 80./ Q. S., Šurany, Q. XX, 81./ H. H. S., B., Z. XX, 82./ S. S., B. - S. W., W. U. XXXX/XX, 83./ Q. S., O., V. XX, 84./ Q. S., B., O. XX, 85./ R. S., B., Q. XX, 86./ Q. S., K. G., B. XX, 87./ X. S., B. - S. W., G. B. X, 88./ O. J., B., Q. X, 89./ Q. J., B. - S. W., B. X, 90./ I. J., B., V. XX, 91./ Q. J., J. XX, 92./ H. S. Q., O., R. XXXX/X, 93./ X. Q., B. - K. Z. č.d. XX, 94./ X. Q., B., W. XXX, 95./ Q. Q., B. - K. Z., Z. XX, 96./ Z. Q., B., Q. X, 97./ X. Q., I. E., E. XXX, 98./ G. Q., K. G., X. S. XX, 99./ A. Q., O., O. X, 100./ W. Q., J. XXX, 101./ B. Q., W. K. B., I. X. Q. XX/XX, 102./ I. Q., B., S. W., O. XX, 103./ B. Q., O., K. XX, 104./ Q. Q., B. - S. W., W. XX, 105./ E. Q., B., X. XX, 106./ X. Q., B., Q. X, 107./ U. Q., B., X. S. XX, 108./ X. Q., B., B. XX, 109./ Q. Q., B., Q. XXXX/XX, 110./ Q. Q., B., W. XX, 111./ G. Q., K. G., Q. K. X, 112./ Q. K., O., O. XX, 113./ Q. K., B., W. XX, 114./ R. K., B., Q. X, 115./ X. R., B., Q. X, 116./ X. R., B., W. XX, 117./ R. R., B., W. XXX, 118./ Q. R., B., B. X, 119./ A. R., O., Z. XX, 120./ A. R., V. B., B. S. XXX/XX, 121./ O. R., B., J. XX, 122./ Q. V., W., Y. XX,

123./ A. V., B., Z. XX, 124./ H. A. V., J., V. X, 125./ H. P. V., O., R. X, 126./ A. V., B., Q. XXX/XX, 127./ X. V., B., K. XX, 128./ Q. V., K., K. XXX/XX, 129./ G. V., B. - S. W., V. XX, 130./ Q. Y., K. G., S. XX, 131./ X. Y., B., Z.X, 132./ S. Y., B., X.. S. XX, 133./ X. Y., B., W. XX, 134./ X. Y., B., V. X, 135./ Z. W., O., J. XX, 136./ X. W., U. XXX, 137./ P. W., B., B. 3, 138./ G. W., B. - S. W., Y. XX, 139./ Q. W., V., V.X, 140./ Z. W., O., O. XX, 141./ B.U., K. G., K. XX, 142./ A.H., B., Q. X, 143./ Q.S., B., Q. XX, 144./ O. B., B. - S. W., T.. S. XX, 145./ Z.I., B., Q. XX, 146./ Q.. X. B., B., X.. S. XX, 147./ Q.. Y.T., B., Q. XXX/X, 148./ G.T., K., X. XX, 149./ Q.T., O., I. XX, 150./ Q. B., O., A. XX, 151./ Q. B., B., Q.XX, 152./ H. B.T., B., Z. XX, 153./ V.. S.T., K., V. XX, 154./ Q. B., B., O. XX 155./ X.B., J. XX, XXX./ Q. B., B. - S. W., G. X, 157./ B. I., B., K. XX, 158./ H. E. I., B., X.. S. XX, 159./ B. I., B., X.. S. XX, 160./ R. I., Q., Z. X, 161./ O. I., B., W. XXX, 162./ X. I., B., Q. XX, 163./ Q. I., B., X. XX, 164./ B. I., S.. F., F. O. XX, 165./ P. I., B.- S. W., S. XX, 166./ X. I., S. XXX, 167./ X. I., B. - S. W., S. XX, 168./ Q. I., B. -S. W., O. XX, 169./ Q. I., B. - S. W., K. B. XX, 170./ V. I., B., O. XX, 171./ Y. I., K., O. X, 172./ E. I., B., X.. S. XX, 173./ Q. I., V. H., E., I. X, 174./ G. I., B., Z. XX, 175./ Q. I., B., Y. XX, 176./ B. T., B., Q. XX, 177./ Y.. X. B., B., Q. XX, 178./ H. B. B., B., X. X, 179./ X.. V. B., K., B. XX/X, 180./ R. B., K. G., K. XX, 181./ Q. B., B., B. X, 182./ U. B., B., V. B. X, 183./ E. B., B., J. XX, 184./ H. B., S., Z. XX, 185./ X. B., B., Z. X, 186./ Q. B., B., W. XX, 187./ Q. B., B., S. T.. XXX/X., 188./ A. B., B., O. L., 189./ E. B., B. - S. W., O. X, 190./ U. B., B., B. XX, 191./ Q. B., B., Q. XXXX/XX, 192./ B. B., B. - K. Z., P. XX, 193./ X. G., B. - S. W., G.S. X, 194./ H.. Q. G., B., Y. XX, 195./ U. G., B., P. X, 196./ H. G., B., S. XX, 197./ X. G., B., Y. XX, 198./ X. G., B., O. XX, 199./ S. G., B. - S. W., G. X, 200./ B. G., B. - S. W., S. X, 201./ Q. G., B., W. X, 202./ I. G., K., S., X. XX, 203./ G. G., B., Q. XX, 204./ U. G., B., P. X, 205./ J.H., O., B. XX, 206./ R.H., B., O. X, všetci v zastúpení: Q.. I. B., bytom B., W. XXXX/XX, 207./ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Nové Zámky, Svätoplukova 1, 940 24 Nové Zámky, 208./ Slovenský rybársky zväz, Mestská organizácia, Janka Kráľ'a 56, 942 01 Šurany, 209./ TS-tube systems s.r.o., Družstevná 5/2821, 942 01 Šurany, 210./ X. E., S. X, XXX XX B., 211./ Z. E., S. X, XXX XX B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Nové Zámky č. OU-NZ-PLO-2015/000437-304 zo dňa 16.06.2015 konajúc o odvolaní navrhovateľa 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/132/2015-266 zo dňa 15. októbra 2018, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sp/132/2015-266 zo dňa 15. októbra 2018 potvrdzuje.

II. Účastníkom konania sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

III. Zúčastneným osobám v 1/ až 211/rade sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23Sp/132/2015-266 zo dňa 15. októbra 2018 (ďalej ako „rozsudok“) potvrdil rozhodnutie odporcu - č. rozhodnutia: OU-NZ-PLO-2015/000437-304 zo dňa 16.06.2015 (ďalej ako „rozhodnutie správneho orgánu“ alebo „rozhodnutie odporcu“) a zároveň navrhovateľom nepriznal náhradu trov konania.

2. V súdnej veci krajský súd konanie viedol a následne rozhodol podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej ako „OSP“ alebo „Občiansky súdny poriadok“), a to napriek tomu, že s účinnosťou od 01.07.2016 bol Občiansky súdny poriadok zrušený. Uvedený postup bol dôvodný vzhľadom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej ako „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“), podľa ktorého „Konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.“

3. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd konal o podaní navrhovateľov ako o návrhu na preskúmanie zákonnosti neprávoplatného rozhodnutia správneho orgánu (odporcu) - tzv. rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov. V rámci tohto prieskumu krajský súd dospel k záveru o vecnej a právnej správnosti rozhodnutia odporcu, preto ho krajský súd potvrdil. Rozhodnutie vydané odporcom (a napadnuté navrhovateľmi na krajskom súde) je rozhodnutím vydaným podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej ako „reštitučný zákon“ alebo „zák. č. 229/1991 Zb.“)

4. Rozhodnutím odporcu (bod 1. výroku rozhodnutia) bolo osobám uvedeným vo výrokovej časti predmetného rozhodnutia (oprávnené osoby, resp. dedičia po oprávnených osobách - ďalej súhrnne aj ako „oprávnené osoby“) priznané vlastnícke právo k častiam pôvodných pozemkov, ktoré boli vedené v katastrálnom území B. v pozemkovej knihe - vložka č. X - ako parc. č. XXX/X a XXX/X - v čase rozhodovania odporcu - evidovaných v katastri nehnuteľností v registri C-KN, a to ako parc. č. XXXX/X (trvalé trávne porasty), výmera: 2733 m², list vlastníctva č. X, parc. č. XXXX/XX (trvalé trávne porasty), výmera: 151 m², list vlastníctva č. X a parc. č. XXXX/XX (trvalé trávne porasty), výmera: 8364 m², list vlastníctva č. XXXX. Odporca dospel k záveru, že v prípade týchto parciel sú u oprávnených osôb splnené podmienky pre priznanie vlastníckeho práva podľa reštitučného zákona, a to každej oprávnenej osobe o veľkosti podielov tak, ako tieto vyplývajú z výroku rozhodnutia.

5. Rozhodnutím odporcu (bod 2. výroku rozhodnutia) bolo zároveň rozhodnuté, že oprávneným osobám sa nepriznáva vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území B. nasledovne: PKV č. X, parcela č. XXX/X (roľa). Výmera: 39329 m², nevydávaná časť: 559 m² (a to parc. reg. C č.: XXXX/X (zastavané plochy a nádvorie) 140 m², parc. reg. C č.: XXXX/XX (zastavané plochy a nádvorie) 86 m², parc. reg. C č.: XXXX/X (zastavané plochy a nádvorie) 277 m², parc. reg. C č.: XXXX/X (zastavané plochy a nádvorie) 56 m²). Odporca vo výroku rozhodnutia uviedol, že oprávneným osobám patrí za nevydávanú výmeru (559 m²) náhrada (v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 16 reštitučného zákona), a to podľa výšky jednotlivých spoluvlastníckych podielov oprávnených osôb uvedených v bode 1. výroku rozhodnutia. Dôvodom pre nevydanie predmetných nehnuteľností (o súhrnnej výmere 559 m²) je skutočnosť, že predmetné parcely sú zastavané, čo tvorí zákonnú prekážku ich vydania podľa § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona.

6. Krajský súd rozhodnutie odporcu považoval za vecne správne a zákonne, keď zistil, že oprávnené osoby v zákonnej lehote riadne požiadali o vydanie nehnuteľností (podľa reštitučného zákona), a to žiadosťou doručenou príslušnému orgánu dňa 29.12.1992. S uplatnením nároku bola zároveň povinná osoba - Jednotné roľnícke družstvo 20. výročia oslobodenia ČSSR v Šuranoch (JRD v Šuranoch) - (neskôr Výrobnno-obchodné družstvo v Šuranoch - a v čase rozhodovania odvolacieho súdu: Výrobnno-obchodné družstvo v Šuranoch, v likvidácii - JUDr. Juraj Puskailer, správca konkurznej podstaty - všetky označenia ďalej súhrnne ako navrhovateľ 2/) vyzvaná na vydanie nehnuteľností, avšak k dohode medzi oprávnenými osobami a povinnou osobou nedošlo, preto bolo vo veci meritórne rozhodnuté odporcom tak, ako je to uvedené vyššie v tomto rozsudku. Navyiac, krajský súd v súlade so zisteniami odporcu ustálil, že v čase konania odporcu o uplatnenom reštitučnom nároku oprávnených osôb, navrhovateľ 2/ predal časť nehnuteľností, ku ktorým sa viazal nárok oprávnených osôb, tretím osobám (okrem iných - aj navrhovateľovi 1/), pričom takýto prevod je podľa § 5 reštitučného zákona neplatný. Navrhovateľ 1/ následne takto nadobudnuté nehnuteľnosti, resp. ich časti, previedol na ďalšie osoby. Krajský súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa 2/, že nehnuteľnosti predat' mohol. Mal za to, že keďže bolo preukázané, že oprávnené osoby spolu s uplatnením nároku na

správnom orgáne požiadali o vydanie nehnuteľnosti povinnú osobu (navrhovateľ 2/), tento musel vedieť, že predmetné nehnuteľnosti sú predmetom reštitučného konania, a preto ich nemal scudzit'. Krajský súd sa nestotožnil ani s tým tvrdením navrhovateľa 2/, že oprávnené osoby sa mali prihlásiť so svojim nárokom do konkurzného konania navrhovateľa 2/. Krajský súd zároveň poukázal na to, že odporca v rámci správneho konania viedol dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že niektoré pozemky, ku ktorým sa nárok uplatnil, sú zastavané, a preto v prípade týchto pozemkov ich vydanie neprichádza do úvahy.

II.

Stručný priebeh administratívneho konania

7. Oprávnené osoby si dňa 29.12.1992 pod číslom podania 1530/92, ktoré bolo upresnené dňa 15.12.1993, uplatnili na Pozemkovom úrade v Nových Zámkoch prostredníctvom H.. U. O. nárok na vydanie nehnuteľností v katastrálnom území B., ktoré boli pôvodným vlastníkom odňaté podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. (poznámka odvolacieho súdu: okruh oprávnených osôb sa v priebehu reštitučného konania menil, pričom nie každá oprávnená osoba bola zastúpená v reštitučnom konaní spoločným zástupcom - H.. U. O.).

8. Spolu s uplatnením nároku bola zároveň povinná osoba - Jednotné roľnícke družstvo v Šuranoch (navrhovateľ 2/) - vyzvaná na vydanie nehnuteľností, avšak z dôvodu absencie dohody medzi povinnou osobou a oprávnenými osobami bolo potrebné dotknuté právne vzťahy usporiadať autoritatívnym spôsobom, a to rozhodnutím vo veci - podľa reštitučného zákona.

9. V rámci konania o podanej žiadosti oprávnených osôb, Pozemkový úrad v Nových Zámkoch, resp. jeho právni nástupcovia, predmet žiadosti rozdelili do niekoľkých samostatných individuálnych správnych aktov, a to - rozhodnutie č.: OPPaLH-00229-2001/05454/ZK zo dňa 20.09.2001, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2001 a následne rozhodnutie č.: ObPU-8-10/6363/ZK zo dňa 01.07.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.11.2010.

10. Rozhodnutie odporcu, ktoré je predmetom tohto konania, je teda tretím parciálnym rozhodnutím vo veci, ktorým by sa nároky oprávnených osôb mali právoplatne vysporiadať a jeho predmetom sú nehnuteľnosti, ktoré neboli predmetom prvého a druhého rozhodnutia (ktoré sú špecifikované vyššie v tomto odôvodnení).

11. V priebehu administratívneho konania bolo zistené, že navrhovateľ 2/ ako povinná osoba podľa reštitučného zákona, previedol vlastnícke právo k niektorým pozemkom, ktorých sa týkala žiadosť oprávnených osôb, a to napriek zákonnému zákazu, resp. napriek tomu, že takéto prevody sú ex lege neplatné (§ 5 reštitučného zákona). Z listín založených v administratívnom spise vyplýva, že zástupca oprávnených osôb požiadala povinnú osobu už v decembri 1992 o vydanie nehnuteľností, a teda povinná osoba (navrhovateľ 2/) musela a mala mať vedomosť o tom, že tieto nehnuteľnosti sú predmetom reštitučného konania, a preto sa na prevod vlastníckeho práva vzťahujú zákonné obmedzenia.

12. Odporca v priebehu administratívneho konania zistil, že u oprávnených osôb sú splnené hmotnoprávne podmienky pre priznanie nároku, avšak zároveň identifikoval, že vzhľadom na skutočnosť, že niektoré dotknuté parcely sú zastavané, nie je ich možné vydať a je potrebné poskytnúť oprávneným osobám náhradu (bod 2. výroku rozhodnutia). K tým parcelám, ktoré zastavené nie sú, a teda sú pri nich splnené podmienky priznania vlastníckeho práva, zahrnul odporca do bodu 1. výroku rozhodnutia a oprávneným osobám prinavrátil vlastnícke právo k týmto parcelám.

III.

Odvolyvanie navrhovateľa 1/

13. Proti rozsudku, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu, podal odvolanie navrhovateľ 1/, a to podaním zo dňa 21.12.2018 doručeným krajskému súdu v elektronickej forme v ten istý deň. V

odvolaní sa navrhovateľ 1/ (ďalej ako „odvolateľ“) domáha zrušenia rozsudku krajského súdu a vrátenia veci súdu I. inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

14. Odôvodnenie odvolania je koncipované na nasledovnej argumentácii:

a) nesprávne a nezákonné poučenie súdu o spôsobe podania opravného prostriedku proti rozsudku krajského súdu, pretože poučenie krajského súdu v časti o náležitostiach odvolania odkazuje na § 42 ods. 3, avšak bez uvedenie toho, o zákonné ustanovenie ktorého zákona sa má jednať

b) nesprávne právne posúdenie veci, resp. to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolateľ namieta, že z konania, ako aj z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že „sa jedná o pozemky, na ktorých sú stavby a tieto stavby sa tam nachádzali ešte pred účinnosťou zákona č. 229/1991 Zb.“, pričom odvolateľ - v tejto súvislosti - odkazuje na str. 13 rozhodnutia odporcu

c) má za to, že prevod dotknutých pozemkov na tretie osoby bol zákonný, keďže ich nebolo možné vydať, preto boli rozčlenené geometrickým plánom a následne takto predané navrhovateľom 2/ odvolateľovi, pričom uvádza, že na tomto základe má odvolateľ za to, že „pozemky, ktoré navrhovateľ odkúpil od správcu konkurznej podstaty nepodliehajú vydaniu a nebolo a ani nie je možné ich zákonne vydať“

d) zástupca oprávnených osôb (H.. U. O.) si ako predseda urbárskeho spolku uplatnil nároky o vrátenie vlastníckeho práva i žiadosťou zo dňa 29.12.2004 (podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/180/>> o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov), s čím sa odporca žiadnym spôsobom nevysporiadal.

15. Odvolanie bolo doručené účastníkom konania, pričom k obsahu odvolania sa nevyjadril ani jeden z nich. Rovnako bolo doručené zúčastneným osobám, ani od nich nebolo do spisu doložené žiadne vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa 1/.

IV.

Súvisiaca právna úprava, posúdenie veci odvolacím súdom

16. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a/ právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b/ konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

17. Podľa § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

18. S účinnosťou od 1. januára 2021 bola ústavným zákonom č. 422/2020 Z.z. doplnená Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prejednávaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 4S a v odvolacom konaní je naďalej vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolaní navrhovateľa 1/ podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň

verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk a došiel k záveru o vecnej správnosti rozsudku krajského súdu, a preto tento rozsudok potvrdil.

20. Podľa preambuly k reštitučnému zákonu, tento bol prijatý v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia

21. Podľa § 4 ods. 1 reštitučného zákona, oprávnenou osobou je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

22. Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, povinnými osobami sú štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držia, s výnimkou a) podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou a obchodných spoločností, ktorých spoločníkmi alebo účastníkmi sú výhradne fyzické osoby. Táto výnimka neplatí, ak ide o veci nadobudnuté od právnických osôb po 1. októbri 1990, b) cudzích štátov.

23. Podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona, povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva ustanovením § 28 nedotknuté.

24. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona, pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

25. Podľa § 11 ods. 2 reštitučného zákona, v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva stanoveným postupom iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, alebo sa jej poskytne náhrada za pozemky v peniazoch.

26. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako súd odvolací v medziach odvolaní preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom preskúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu.

27. V súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom reštitučnom nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. treba na úvod uviesť, že rozhodovanie pred správnym orgánom možno rozdeliť na dve fázy, v prvej sa rieši otázka, či osoby ktoré si uplatnili reštitučný nárok, resp. ich právni nástupcovia, spĺňajú vo vzťahu k identifikovaným nehnuteľnostiam podmienky pre uznanie za oprávnené osoby v zmysle § 4 reštitučného zákona v nadväznosti na preukázanie reštitučného titulu v zmysle § 6 reštitučného zákona. Výsledkom tejto časti konania je záver o tom, či sú v návrhu uvedené osoby na základe preukázania konkrétneho reštitučného titulu uznané za oprávnené osoby na odstránenie preukázanej majetkovej ujmy niektorým zo zákonom predvídaných spôsobov.

28. V prípade kladného záveru sa v ďalšej fáze správneho konania rozhoduje o tom, či je možné oprávnenej osobe navrátiť (priznať) vlastnícke právo k nehnuteľnosti, čo je primárny účel zákona, alebo vzhľadom na existenciu prekážok vydania (§ 11 ods. 1 reštitučného zákona) prichádza do úvahy subsidiárna možnosť bezodplatného prevodu iného pozemku stanovených parametrov alebo poskytnutie náhrady v peniazoch.

29. V prejednávanej veci možno odvolacie dôvody uplatnené odvolateľom rozdeliť do dvoch kategórií - jednak dôvody procesno-právne (týkajúce sa údajných väd poučenia rozsudku krajského súdu a toho, že v reštitučnom konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, správny orgán neprihliadal na to, že H. U. O. si reštitučné nároky uplatnil aj podľa neskoršej právnej úpravy) a dôvody hmotno-právne viažuce sa k samotnému reštitučnému konaniu, ktoré odvolateľ rozdelil do dvoch bodov: nesprávne právne posúdenie spočívajúce v tom, že v rámci rozhodovania vo veci sa neprihliadalo na skutočnosť, že stavby na nárokovaných parcelách stáli už pred rokom 1991, ako aj to, že predaj parcel zo strany navrhovateľa 2/ vo vzťahu k odvolateľovi musel byť zákonný, keďže sa nejednalo o parcely, ktoré by bolo možné vydať. Odvolací súd jednotlivé námietky uvedené v odvolaní vyhodnotí samostatne v ďalších bodoch tohto odôvodnenia.

30. Odvolací súd v prvom rade verifikoval odvolaciu námietku odvolateľa ohľadom poučenia v rozsudku krajského súdu a zhodne s ním má za to, že je nepochybné, že poučenie rozsudku krajského súdu obsahuje časť, v ktorej súd odkazuje na „§ 42 ods. 3“, avšak neurčuje, o ustanovenie ktorého zákona sa má jednať.

31. Na strane druhej, odvolací súd bez akýchkoľvek pochybností dospel k záveru, že tento parciálny nedostatok poučenia nemal žiadny reverzný efekt na subjektívne práva odvolateľa. Z rozsudku krajského súdu je zrejmé, že tento konal a rozhodoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, a preto odvolateľ, ktorý je navyše zastúpený v konaní kvalifikovaným právnikom - advokátom, mohol pri bežnej odbornej starostlivosti zistiť, že sa jedná o ustanovenie § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

32. Samotné ustanovenie § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku znie nasledovne: „(3) Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.“, pričom odvolanie podané navrhovateľom 1/ (odvolateľ) obsahovalo všetky zákonné náležitosti, a preto tento ani nebol osobitným úkonom zo strany súdu vyzývaný na odstraňovanie nedostatkov odvolania, resp. jeho doplnenie.

33. Z uvedeného nepochybné vyplýva, že ide o formálnu vadu poučenia, ktorá však nemala žiadny materiálny vplyv na subjektívne práva odvolateľa. Tento totiž riadne a včas podal odvolanie proti predmetnému rozsudku, lehotu na podanie odvolania nezmeškal, jeho odvolanie obsahuje náležitosti predpísané zákonom, a preto odvolací súd nemohol privoliť tejto odvolacej námietke ako okolnosti odôvodňujúcej petít odvolania, a to zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie krajskému súdu.

34. Druhá procesná námietka uvedená v odvolaní je postavená na tom, že príslušný správny orgán sa nevysporiadal s druhou reštitučnou žiadosťou H. U. O. zo dňa 29.12.2004, ktorá rovnako ako prvá reštitučná žiadosť (ktorá je predmetom tohto súdneho konania), zahŕňa i nehnuteľnosti, ktoré boli prevedené na odvolateľa (zo strany navrhovateľa 2/), pričom podľa zákona, na základe ktorého bola podaná H. U. O. druhá žiadosť, konkrétne - zákon č. 503/2003 Z. z., nie je možné tieto nehnuteľnosti vydať (§ 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 503/2003 Z. z.).

35. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že predmetná námietka odvolateľa je neurčitá. Nie je z nej možné vyvodiť, čo presne odvolateľ vytýka správnomu orgánu - či to, že sa v odôvodnení rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto prieskumu, nevysporiadalo s druhou žiadosťou H. U. O. alebo to, že príslušný správny orgán vôbec nevybavil druhú žiadosť H. U. O., pričom - podľa názoru odvolateľa - ak by ju správny orgán riadne vybavil, H. U. O. by bol neúspešný pre nemožnosť vydania týchto nehnuteľností.

36. Podľa názoru odvolacieho súdu však platí, že bez ohľadu na to, ktorá z uvedených línií je tou, ktorá má tvoriť odvolací dôvod, ani jedna z nich by nebola relevantná pre zrušenie rozsudku krajského

súdu. Ako totiž uvádza sám odvolateľ, ide o opätovnú, resp. z hľadiska časového, o druhú žiadosť. Nie je teda sporné, že prvá žiadosť bola podaná dňa 29.12.1992 a druhá žiadosť bola podaná dňa 29.12.2004. Prvá žiadosť bola podaná podľa reštitučného zákona a - podľa vlastných tvrdení odvolateľa - druhá žiadosť bola podaná podľa zákona č. 503/2003 Z.z.

37. Podľa názoru odvolacieho súdu je preto nepochybné, že ide o dve samostatné administratívne konania, ktorých výsledky budú môcť byť, resp. sú predmetom samostatných prieskumných procesných postupov. Ani odvolací súd nevidí dôvod, pre ktorý by bolo potrebné sa osobitne venovať v rozhodnutí odporcu inému správne konaniu, a to najmä v prípade, ak ide o časovo neskôr začaté konanie (fakticky 12 rokov po podaní prvej žiadosti, o ktorej zákonnosti aktuálne koná odvolací súd).

38. Je pravdou, že podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z. platí, že „Vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1)“, avšak táto úprava by bola vo veci relevantná v prípade, ak by rozhodnutie odporcu zo dňa 16.06.2015 bolo vydané podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Rozhodnutie, ktoré je predmetom tohto prieskumu bolo vydané na základe prvej (skoršej) žiadosti oprávnených osôb (zo dňa 29.12.1992) a odporcom bola riadne vybavená podľa znenia príslušného reštitučného zákona (podľa ktorého bola podaná). Zo všeobecne záväznej právnej úpravy nevyplýva, že by podanie druhej žiadosti (podľa neskoršej právnej úpravy) negovalo právne účinky prvej žiadosti (uplatnenej podľa inej právnej úpravy). Odvolací súd má za to, že námietka odvolateľa by bola kvalifikovaná pre meritórny prieskum najmä v prípade, ak by táto vychádzala z toho, že o parcelách, o ktorých bolo rozhodnuté rozhodnutím odporcu (OU-NZ-PLO-2015/000437-304 zo dňa 16.06.2015), už bolo rozhodnuté iným - skorším rozhodnutím - čo však odvolateľ netvrdí a ani nepreukazuje.

39. Odvolací súd preto aj túto odvolaciu námietku vyhodnotil ako irelevantnú a nespôsobilú dosiahnuť zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie.

40. Odvolací súd následne pristúpil k overeniu tej odvolacej námietky, podľa ktorej krajský súd nesprávne právne posúdil okolnosť, že zastavené pozemky, na ktoré sa preto vzťahuje osobitný režim podľa reštitučného zákona, boli zastavané už pred účinnosťou reštitučného zákona. V tejto súvislosti odkazuje na str. 13 rozhodnutia odporcu.

41. V prvom rade je potrebné uviesť, že medzi účastníkmi konania nie je sporné, že stavby na dotknutých parcelách stáli už pred účinnosťou reštitučného zákona. Tento záver vyplýva nielen z odôvodnenia rozhodnutia odporcu, ale napr. aj z odôvodnenia rozsudku krajského súdu (str. 6 rozsudku, druhý odsek).

42. Podľa názoru odvolateľa (predposledný odsek), „sám správny orgán deklaroval, že sa jedná o zastavené plochy a tieto v zmysle uplatnených nárokov nie je možné zákonným spôsobom vydať.“, pričom odvolací súd nemá dôvod s týmto názorom nesúhlasiť. Paradoxne, tento názor vyplýva aj z rozhodnutia odporcu (odôvodnenie rozhodnutia - napr. str. 12 rozhodnutia, tretí odsek, str. 12 rozhodnutia - deviaty odsek, str. 13, posledné tri odseky pred poučením) a tento názor nerozporoval ani krajský súd v rozsudku vo veci samej (bod 12. odôvodnenia rozsudku krajského súdu).

43. Z uvedeného potom vyplýva, že odvolateľ brojí proti právne názoru, ktorý sám zastáva a ktorý zastávajú tak odporca, ako aj krajský súd. Odvolací súd pre istotu pripomína, že výrok rozhodnutia odporcu má dva body - v bode 1. sú uvedené parcely, ku ktorým je možné priznať oprávneným vlastnícke právo (jedná sa o nezastavané parcely), t.j. dochádza k vydaniu (reálnemu vráteniu) predmetných nehnuteľností oprávneným osobám a v bode 2. výroku rozhodnutia odporcu sú uvedené parcely, pri ktorých tento postup možný nie je z dôvodu, že predmetné parcely sú zastavané (parcely reg. C č. XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X a XXXX/X - kat. úz. B.). Vo výrokovej časti (bod 2. výroku rozhodnutia odporcu) je uvedené, že k týmto parcelám sa oprávneným osobám „nepriзнаva vlastnícke právo“, ale patrí im náhrada podľa príslušných ustanovení reštitučného zákona.

44. Ak odvolacou námietskou (zastavenie predmetných parciel ešte pred účinnosťou reštitučného zákona) mienil odvolateľ poukázať na to, že je to okolnosť, pre ktorú by tieto parcely nemali spadať do reštitučného režimu, odvolací súd s takouto úvahou nesúhlasí a odkazuje v tomto kontexte napr. na bod 61. rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR vo veci sp. zn. 2Sžr/3/2019 - „Odvolací súd sa nestotožnil s právnym vyhodnotením vykonaným právnym predchodcom odporcu a následne prevzatým krajským súdom v zmysle ktorého skutočnosť rozhodujúca pre prijatie záveru o existencii prekážky vydania pozemku (navrátenia vlastníctva) je to, či zastavanosť pozemku (prekážka vydania) bola preukázaná ku dňu nadobudnutia účinnosti reštitučného zákona [...]. Naopak, má za to, že právne vyhodnotenie možnosti vydania nehnuteľnosti má podstatný význam existencia prekážky, o ktorej mal rozhodujúci orgán vedomosť najneskôr pred vydaním rozhodnutia vo veci reštitučného nároku.“ Aj podľa názoru senátu odvolacieho súdu rozhodujúceho v tejto veci je - pre účely určenia, či je možné parcelu vydať alebo sa za ňu má oprávneným osobám poskytnúť náhrada - kľúčové to, či bola určitá parcela zastavaná ku dňu, keď o reštitučnom nároku rozhodoval správny orgán, čo v tomto prípade splnené bolo. Keďže nie je sporné, že predmetné parcely zastavené boli (ešte pred účinnosťou reštitučného zákona), aj podľa názoru odvolacieho súdu postupoval odporca správne, keď k týmto parcelám nepriznal oprávneným osobám vlastnícke právo, ale priznal im súvisiacu náhradu.

45. Reštitučný zákon vo vzťahu k skúmaniu existencie prekážky vydania pozemku, neobsahuje časové obmedzenie „ku dňu účinnosti zákona“, dokonca ani „ku dňu uplatnenia reštitučného nároku“, nijako nevymedzuje dobu, dokedy mohla prekážka vydania nastať. Naopak, vlastné znenie § 11 ods. 1 písm. d) reštitučného zákona určuje, že pozemok musel byť zastavaný po prechode alebo prevode nehnuteľnosti do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby. Hneď z prvého odseku odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti boli oprávneným osobám, resp. ich právnym predchodcom odňaté postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. Ak dotknuté pozemky boli zastavané kedykoľvek po takomto odňatí a hoci aj pred účinnosťou reštitučného zákona, čo v tomto prípade nerozporuje ani odvolateľ, boli splnené podmienky na to, aby sa dotknuté parcely oprávneným osobám nevydali, ale aby im za ne bola poskytnutá náhrada. Logickou je preto požiadavka, aby existencia prekážky vydania nehnuteľností bola skúmaná a zohľadnená v rámci zisťovania podkladov rozhodnutia vo veci uplatneného reštitučného nároku (§ 31 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb.), t.j. skúmanie tejto prekážky ku dňu rozhodnutia príslušného správneho orgánu o reštitučnom nároku.

46. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolateľa, že by krajským súdom, príp. odporcom, bola v rámci rozhodovania o uplatnenom nároku nesprávne vyhodnotená otázka zastavania parciel, resp. že by v nadväznosti na toto skutkové zistenie (zastavanosť parciel) uplatnil odporca nesprávne právne normy. Aj túto odvoláciu námietku odvolateľa preto odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keď v zhode s odporcom a krajským súdom, aj odvolací súd má za to, že zastavané parcely nebolo možné oprávneným osobám vydať (priznať im k nim vlastnícke právo), čo odporca ani neurobil, ale priznal im za tieto parcely náhradu.

47. Posledná odvolacia námietka odvolateľa smeruje k tomu, že navrhovateľ 2/ mal právo vybrané parcely tvoriace súčasť uplatneného reštitučného nároku previesť na tretie osoby, a preto tieto nie je možné vydať oprávneným osobám. Uvádza, že navrhovateľ 2/, resp. správca konajúci v mene právneho nástupcu povinnej osoby (JRD v Šuranoch) mohol sporné parcely predať „nakoľko uvedené nehnuteľnosti nebolo možné vydať a na pôvodných pozemkoch sa nachádzali stavby a v zmysle vyššie uvedeného zákona č. 229/1991 Zb. nepodliehali vydaniu, nebolo možné ich vydať“, preto tieto parcely bolo možné rozdeliť geometrickým plánom a následne riadne odpredať - okrem iných - priamo odvolateľovi.

48. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že nie je sporné, že navrhovateľ 2/ predal časť parciel, ku ktorým bol uplatnený reštitučný nárok, tretím osobám, a to už v čase, keď prebiehalo reštitučné konanie k dotknutým parcelám. Toto v konečnom dôsledku nerozporuje ani samotný odvolateľ, ktorý brojí len proti tomu, že tak mohol urobiť. V súlade s právnym názorom krajského súdu, aj odvolací súd však má za to, že navrhovateľ 2/ mal a mohol vedieť, že predmetné parcely sú predmetom reštitučného konania, keď je preukázané a nesporné, že H.. U. O. konajúci v mene oprávnených osôb,

už v decembri 1992 vyzval právneho predchodcu navrhovateľa 2/ (JRD v Šuranoch) na vydanie sporných nehnuteľností. K dohode o vydaní však medzi stranami nedošlo.

49. Podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona „(3) Povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, 4b) odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva ustanovením § 28 nedotknuté.“

50. Z takéhoto znenia právnej normy je nepochybné, že zákonodarca nedal povinnej osobe diskrečný priestor na zvažovanie, či predmetné nehnuteľnosti budú alebo nebudú môcť byť neskôr vydané (na základe rozhodnutia príslušného správneho orgánu). Ide totiž o absolútny zákaz prevodu nehnuteľností, a to pod hrozbou neplatnosti takýchto scudzovacích úkonov ex lege.

51. Odporca na str. 11 - 13 rozhodnutia, ako aj krajský súd na str. 10 - 11 rozsudku, detailne skúmajú právne a skutkové okolnosti týkajúce sa prevodu nehnuteľností tvoriacich súčasť reštitučnej žiadosti oprávnených osôb. Odvolateľ tieto zistenia v odvolaní žiadnym spôsobom nespochybnil, ani nevyvrátil. Odvolacia námietka odvolateľa (navrhovateľa 1/) je formulovaná výlučne v tom zmysle, že predmetné nehnuteľnosti na tretie osoby mohli byť prevedené, avšak robí tak bez reálnej vecnej argumentácie. Reštitučný zákon totiž neobsahuje žiadne výnimky, ktoré by zo všeobecného zákazu prevodu (§ 5 ods. 2 reštitučného zákona) mali platiť - tak, ako to uvádza odvolateľ v texte svojho odvolania.

52. Je pravdou, že zastavané parcely by oprávneným osobám nemohli byť vydané (§ 11 ods. 1 písm. d/ reštitučného zákona), toto však samo osebe - prihliadajúc na § 5 ods. 3 reštitučného zákona - neznamená, že tieto parcely môže/mohla povinná osoba - počas prebiehajúceho reštitučného konania - previesť.

53. Navyiac, na str. 10 - 11 rozhodnutia, odporca detailne popisuje zistenia preukazujúce, že osoba konajúca v mene oprávnených osôb, uplatňovala právne nástroje, ktorými mienila dosiahnuť nápravu, avšak bezúspešne. Protestom prokurátora, ktoré boli vydané v nadväznosti na podnet zástupcu urbárskeho spolku, nebolo vyhovené. Nemožnosť vyhovenia protestu prokurátora Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky odôvodnil nasledovne: „Keďže predmetné nehnuteľnosti boli dotknuté ďalšími právnymi zmenami, daný stav možno vyriešiť len súdnou cestou. Akonáhle rozhodnutie o povolení vkladu nadobudne právoplatnosť, dňom jeho vyznačenia je neprípustné, aby správny orgán rozhodoval o vlastníctve ako takom. [...] Autoritatívne rozhodnúť o vlastníckom práve zásadne prináleží len nezávislému súdu, ktorý rozhoduje v plnej jurisdikcii.“ (str. 10 rozhodnutia odporcu).

54. V civilnom spore, v ktorom sa otázka vlastníckeho práva mala riešiť (Okresný súd Nové Zámky - sp. zn.: 6C/145/2006) však táto otázka nakoniec vyriešená nebola, keď krajský súd rozhodujúci o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu (Krajský súd v Nitre, sp.zn.: 9Co/69/2011) dospel k záveru, že rozhodovanie o vlastníckom práve v tejto veci patrí správnym orgánom ako orgánom verejnej moci majúcim právomoc rozhodnúť o vlastníctve oprávnených osôb podľa § 9 ods. 4 reštitučného zákona.

55. Krajský súd v Nitre v rozhodnutí č. k. 9Co/69/2011-520 zo dňa 08.12.2011 uviedol, že ak povinnou osobou došlo k porušeniu blokačného ustanovenia zakotveného v ustanovení § 5 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. o pôde v znení neskorších predpisov, prevody nehnuteľností, ktoré vykonala povinná osoba, sú zo zákona neplatné (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 526/2009). Predmetná neplatnosť právnych úkonov v danom prípade nastáva automaticky zo zákona bez toho, aby bolo potrebné neplatnosť príslušných právnych úkonov nejakým spôsobom osobitne definovať v inom súdnom konaní. Zákonodarca totiž pamätal aj na takéto právne úkony a svoju vôľu prejavil v ustanovení § 5 ods. 3 vete poslednej Zákona o pôde tak, že takéto právne úkony sú zo zákona neplatné (k tomu pozri aj str. 11 odôvodnenia rozhodnutia odporcu).

56. Pre úplnosť však odvolací súd poukazuje na to, že je pravdou, že zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní - v ustanovení § 68 ods. 1 upravoval, že „Veci, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd,7) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/328/20051215>> sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.“ Legislatívna poznámka pod čiarou 7) odkazovala - okrem iných - aj na reštitučný zákon. Podľa názoru odvolacieho súdu však ani toto ustanovenie neznamená, že mohol byť porušený absolútny zákaz prevodu majetkov podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona. Paradoxne, uvedené ustanovenie sa javí, že je v neprospech odvolateľa, keďže ak tento v odvolaní tvrdí, že zastavané parcely mohol previesť, lebo tieto nebolo možné vydať, potom ustanovenie § 68 ods. 3 citovaného zákona by sa na tieto parcely vôbec nevzťahovalo a bez ďalších, resp. bez akýchkoľvek výnimiek by platil zákaz podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona. Tento totiž obmedzenie prevodov vôbec nelimituje na to, či sú nehnuteľnosti zastavané alebo nie, ale pre obmedzenie prevodu zavádza len jednu podmienku, a to, že k daným nehnuteľnostiam bol uplatnený reštitučný nárok, čo v tomto prípade sporné nie je. V tomto zmysle odvolací súd poukazuje na to, že dokonca aj ustanovenie § 68 ods. 3 citovaného zákona túto požiadavku potvrdzuje, keď upravuje, že tieto veci (ktoré by inak mali byť vydané podľa osobitných predpisov), môžu byť do majetkovej podstaty zahrnuté v prípade „ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.“ Nie je však sporné, že oprávnené osoby si svoje nároky k týmto veciam (nehnuteľnostiam) riadne uplatnili a v čase, keď sa nehnuteľnosti z povinnej osoby previedli na tretie osoby (v rozpore s § 5 ods. 3 reštitučného zákona), o žiadosti oprávnených osôb ešte nebolo rozhodnuté (a teda nemohla byť ani zamietnutá), čím je vylúčená aplikácia § 68 ods. 3 citovaného zákona na súdenu vec aj z tohto dôvodu.

57. Odvolací súd preto dospel k záveru, že ani táto odvolacia námietka odvolateľa smerujúca k tomu, že povinná osoba mohla časť nehnuteľností, ktoré boli predmetom reštitučnej žiadosti, previesť na odvolateľa, nemá oporu v reštitučnom zákone a v rozhodovacej praxi súdov, a preto aj túto námietku odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odvolací súd - tak ako ani odporca alebo krajský súd - neidentifikoval v objektívnom práve žiadnu právnu normu, ktorá povinnej osobe umožňovala odkloniť sa od zákazu prevodu nehnuteľností, ktoré boli predmetom reštitučného konania (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona).

58. Bez ohľadu na skutočnosti uvedené vyššie, odvolací súd odvolateľovi opätovne pripomína (a to najmä v nadväznosti na vetu nasledujúcu po predmetnej odvolacej námietke - „Preto máme za to, že pozemky, ktoré navrhovateľ odkúpil od správcu konkurznej podstaty nepodliehajú vydaniu a nebolo a ani nie je možné ich zákonne vydať.“), že odporca vo vzťahu k zastaveným parcelám oprávneným osobám nepriznal vlastnícke právo (resp. nerozhodol tak, že tieto zastavané parcely sa im majú vydať), ale rozhodol o tom, že im za tieto parcely bude poskytnutá náhrada (k tomu pozri bod 2. rozhodnutia odporcu). Ani táto skutočnosť však nemení nič na tom, že samotný prevod sa uskutočnil v rozpore s absolútnym zákazom prevodu podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

59. Navyiac, podľa odvolacieho súdu nemožno zamieňať a treba odlišovať nároky vyplývajúce z uplatnenia reštitučného nároku na vydanie nehnuteľnosti (ak neexistuje zákonná prekážka v zmysle § 11 ods. 1 zákona) eventuálne priznanie náhradného pozemku alebo peňažnej kompenzácie, s nárokmi ktoré prípadne vznikli z titulu porušenia povinností povinnej osoby v zmysle § 5 ods. 3 zákona 229/1991 Zb.

60. Vzhľadom na to, že ani jedna odvolacia námietka odvolateľa nespĺňa podmienky pre zrušenie a vrátenie veci krajskému súdu na nové konanie, resp. na uplatnenie iného postupu, odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

61. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol pri vyhlásení rozsudku - podľa § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 151 ods. 1 a 2 OSP tak, že odvolateľovi náhradu trov konania nemohol priznať, keď tento v konaní nebol úspešný (§ 250k OSP). Navrhovateľ 1/ (ako odvolateľ) si zároveň žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil. Navrhovateľ 2/ si náhradu trov

odvolacieho konania neuplatnil a zároveň mu žiadne trovy odvolacieho konania vo veci nevznikli, keď v odvolacom konaní zo strany navrhovateľa 2/ nebol realizovaný žiadny úkon. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a navyše je orgánom verejnej správy, ktorý v konaní ani nebol zastúpený advokátom, a preto by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná. Zúčastneným osobám náhradu trov konania nebolo možné priznať vzhľadom na osobitosť právnej úpravy rozhodovania o trovách konania pri súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov podľa druhej a tretej hlavy piatej časti OSP, ktorá v ustanovení § 250k ods. 1 upravuje rozhodovanie o trovách konania len z pohľadu úspešnosti žalobcu.

62. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.